

ขอบข่ายแห่งความแตกต่าง |

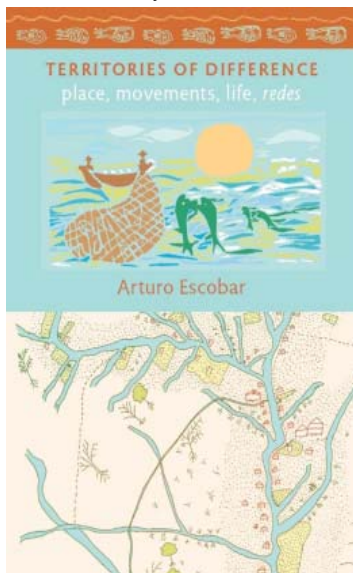
บัณฑิต ไกรวิจิตร

ศ.ม. (มานุษยวิทยา) อาจารย์,

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

E-mail: bunditg@gmail.com

Escobar, Arturo. (2008). *Territories of Difference: Place, Movement, Life, Redes*. Durham and London: Duke University Press.

คำอธิบายสำหรับหนังสือเล่มนี้ที่สั้นที่สุด คือ การต่อสู้ เคลื่อนไหว ภายหลังการสลายไปของระบอบการปกครองโดยลัทธิอาณานิคม โดยชนพื้นเมือง คนพลัดถิ่น และคนพันธุ์ผสมที่อยู่อาศัยในขอบข่ายแนวอาณาเขตประเทศหลังอาณานิคม เพื่อเก็บชีวิตและรักษาทรัพยากรธรรมชาติ โดยแต่งแต้มอัตลักษณ์เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรอง จากความแตกต่างทั้งด้านเชื้อชาติ ภาษา แหล่งที่มาก่อนอพยพชนชั้น แหล่งที่อยู่อาศัยหลากหลายสถานที่หลายภูมิภาค เป็นเครือข่ายกว้างขวาง

ที่รวบรวมทุกสิ่งเข้ามาไว้ด้วยกัน คน สถานที่ ภูเขา ทะเล พืช สัตว์ ภูมิทัศน์ ภาษာ วัฒนธรรม ชนชั้น เพศชาติพันธุ์เรียกว่า “ขอบข่ายแห่งความแตกต่าง” (Territories of Difference)

แนวคิดเรื่อง สถานที่ ทุน ธรรมชาติ การพัฒนา อัตลักษณ์ และเครือข่าย (Place, Capital, Nature, Development, Identity, Networks) ของ Autoro Escobar เกี่ยวกับข้อเสนอทางยุทธศาสตร์สำหรับพื้นที่ในหมู่เกาะแปซิฟิก มหาทะเลกว้างใหญ่อันถูกเชื่อมต่อกันด้วยผู้คนที่อยู่อาศัยในเกาะต่างๆ ต่อเนื่องกับแผ่นดินใหญ่และเชื่อมต่อกันด้วยระบบนิเวศน์และแหล่งทรัพยากรธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์ มีความหลากหลายทางชีวภาพ (biodiversity) ในกลุ่มป่าฝนเขตร้อน ผู้คนและทรัพยากรธรรมชาติยังประสบปัญหาต่อเนื่อง แม้ว่าการปกครองโดย ‘ลัทธิอาณานิคม’ (colonialism) จะสลายไปแล้ว แต่การตัดทวงจากธรรมชาติและแรงงานคนพื้นเมืองเพื่อเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมยังคงสืบเนื่องมาตั้งแต่ยุคโบราณในสมัยอาณานิคม อันเก่าแก่สู่ช่วงเวลาอุตสาหกรรมใหม่ เช่น น้ำตาล และปาล์ม จากนโยบายของรัฐบาลหลังอาณานิคมที่ได้เปิดตัวเองสู่ตลาดโลก และเป็นแหล่งของการบังคับใช้แรงงานทาสคนดำและการบังคับคนพื้นเมืองอินเดียแดงโดยเจ้าอาณานิคมสเปนผู้ยึดครองเพื่อการส่งออก

ดังนั้น พื้นที่โดยกว้างที่นี้จึงมีลักษณะพิเศษ คือ คนดำต้องต่อสู้เพื่อความอยู่รอดในช่วงเวลาเจ็บปวดจากการบังคับใช้แรงงานในระบบทาสซึ่งบริษัทและผู้ปกครองอาณานิคมได้ย้ายแรงงานทาสพลัดถิ่นกระจัดกระจายข้ามทะเลมายังแปซิฟิกที่ไม่คุ้นเคย พวกเขาทั้งคนนอกพลัดถิ่นและคนพื้นเมืองอินเดียแดงได้เรียนรู้ที่จะมีชีวิตรอดในระบบการปกครองอาณานิคมท่ามกลางธรรมชาติของป่าฝนเขตร้อน สังคมพลัดถิ่นได้รับการปรับปรุงและพวกเขาได้ปรับตัวตนจนมีความเหมาะสมที่จะอยู่สถานที่แห่งนี้ได้

ข้อเสนอของ Escobar ก็คือ การวางยุทธศาสตร์การต่อสู้เพื่อความอยู่รอดโดยเป็นคู่พาร์ทเนอร์ระหว่างกันของคนดำและอินเดียแดง ในการสร้างอัตลักษณ์ส่วนรวมเชื่อมโยงกับสถานที่อยู่อาศัยให้เป็นแหล่งอ้างอิงถึง

แหล่งก่อเกิดอัตลักษณ์ เพื่อสร้าง “อัตลักษณ์เชิงสาร์ตอะ” (essential identity) บุกเบิกแนวคิดในการต่อสู้ของซับอัลเทิร์น (subaltern) (กลุ่มคนที่อยู่ต่ำกว่าคนทั่วไปและถือครองปัจจัยการผลิตขนาดเล็กหรือไม่มีอะไรเลย-ผู้เขียน) Escobar เสนอให้ซับอัลเทิร์นใช้เครื่องมือ คือ ใช้สถานที่เป็นฐานที่ตั้งสำหรับก่อเกิดปฏิบัติการ (place-base) โดยการสร้างการเชื่อมต่อกันในเครือข่ายของ “ป่าฝนเขตร้อนอันมีแม่น้ำไหลสู่ทะเลและมหาสมุทร”

ณ ความเป็นศูนย์รวมของระบบนิเวศนั้นนั้นพวกเขาพร้อมกันสร้าง “ความรู้” และ “วัฒนธรรม” เติบโตและมีวิวัฒนาการบนพื้นฐานของระบบนิเวศที่แตกต่างหลากหลายเรียกว่า “วัฒนธรรมนิเวศน์” (cultural ecology) อธิบายความร่วมมือของคนดำ ชนพื้นเมือง ที่ร่วมมือกับเครือข่ายภายนอกในระดับท้องถิ่นสู่ระดับภายนอก เชื่อมโยงเครือข่ายข้ามท้องถิ่นและขยายสู่เครือข่ายโลก เป็นกลยุทธ์ทำให้โลกกลายเป็นท้องถิ่น (localization) สร้างพลังกดดันสังคมในท้องถิ่นปลดปล่อยพลังของชุมชนเพื่อการปกป้องทรัพยากรธรรมชาติและการมีชีวิตรอด โดยพึ่งพากันระหว่างชุมชนและระบบนิเวศน์ ท่ามกลางวาทกรรมการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ สิ่งที่ Escobar เน้นย้ำก็คือ การสร้างอัตลักษณ์ในเชิงสาร์ตอะที่ตัวตน ชุมชน ยึดโยงกับสถานที่ ขยายสู่ภูมิภาคและโลก และนำพลังกลับมาเพื่อปกป้องแหล่งก่อเกิดของอัตลักษณ์ ให้เป็นภูมิศาสตร์ทางวัฒนธรรม (cultural geography) หรือภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรม (cultural landscape) แนวคิดของ Escobar จึงแตกต่างจากนักวิชาการผู้มีชื่อเสียงที่ได้นำเสนอโต้แย้งอัตลักษณ์เชิงสาร์ตอะหลายคน เช่น Judith Butler, Stuart Hall, Ernesto Laclau, and Chantal Mouffe และ Jacque Derrida

อัตลักษณ์ในเชิงสาร์ตอะ คือ การอ้างถึงอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ สีมัว เชื้อชาติ ชาติ และชาตินิยม ว่ามีการสืบทอดมีความหมายต่อเนื่องเพื่อเพิ่มอำนาจในการต่อสู้ ณ ชายขอบ อาจจะได้ตระหนักถึงงานของตนเองว่ากำลังสร้างอัตลักษณ์ในเชิงสาร์ตอะ โดยส่วนใหญ่ไม่ได้ก้าวข้ามสู่การถกเถียงกับนักวิชาการกลุ่มหลังโครงสร้างนิยม (poststructuralist) แต่ Escobar

แตกต่างออกไป เขาก้าวออกมาปกป้องแนวทางการต่อสู้ของชนพื้นเมือง คนชายขอบ (marginality) และทำให้เชื้อชาติ (race) กลายเป็นสนามต่อสู้ โดยสร้างความสัมพันธ์ในการอธิบายระหว่าง เชื้อชาติ สถานที่ ทุน ธรรมชาติ การพัฒนา อัตลักษณ์ และเครือข่าย ในการประกอบขึ้นเป็นอัตลักษณ์อย่าง ชับซ้อน ทว่าสิ่งที่เขาปะทะทางความคิดก็คือ การสร้างอัตลักษณ์ในเชิง สาร์ตตะไม่สามารถหลุดออกไปจากความรุนแรงและยังกระตุ้นให้เกิดความ รุนแรง เช่น การเพิ่มอำนาจให้แก่เชื้อชาติคนผิวสีโดยการสร้างอัตลักษณ์ คนดำ ทำให้ความดำเป็นสาร์ตตะ จึงเป็น “เชื้อชาตินิยม” อีกประเภทที่มี พื้นที่ทางการเมืองเชื้อชาติ ไม่ใช่การแก้ไขปัญหาเชื้อชาติแต่ปะทะกับปัญหา เชื้อชาตินิยมโดยเชื้อชาตินิยมเอง

เมื่อทศวรรษที่ 80-90 จากการการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ การสร้าง โลกสังคมธรรมชาติดกลับทำให้มีความซับซ้อนทางชีววิทยากายภาพในสัณฐาน โลกมนุษย์ กลายเป็นสิ่งปกติหรือมี “ความเป็นธรรมชาติของวัฒนธรรม” ธรรมชาติของสัณฐานด้านชีวภาพ ด้านภูมิทัศน์ ไม่ได้มีแค่เรื่องกายภาพแต่ มีมิติด้านประวัติศาสตร์ความเป็นมาเชื่อมต่อกันอย่างลึกซึ้ง ได้มีการเสนอ แนวคิดวิเคราะห์นี้เวศน์วัฒนธรรมในช่วงทศวรรษที่ 1950-1960 อธิบายการ ปรับเปลี่ยนเข้าหากันอย่างซับซ้อนระหว่างมนุษย์และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะ แนวทางหน้าที่นิยม (functionalism) สิ่งแวดล้อม คือ สิ่งที่มีอยู่ภายในร่างกาย และมนุษย์ได้ปรับตนเองกับสิ่งแวดล้อมอย่างมีพลวัตระหว่างร่างกายกับ สิ่งแวดล้อม มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องยาวนาน และสื่อไปไกลถึงบริบท ของพลังทางการเมืองและพลังทางเศรษฐกิจ โดยมีวัฒนธรรมเป็นสื่อกลาง (Escobar, 2008: 28-9) นอกจากนี้ Escobar ยังเปิดรับแนวทางการอธิบาย ของนักชีววิทยา ซึ่งมีกิจกรรมในเชิงเคลื่อนไหวทางสังคม เช่น การเสนอ โมเดล ชีววิทยาในสัณฐานภูมิศาสตร์ (geobiological) มนุษย์และวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี (human and technoscientific) ในระดับจุลชีววิทยา อธิบายถึง ธรณีวิทยาในระดับท้องถิ่นและข้ามชาติ

แนวคิดหลักของหนังสือก็คือการใช้สถานที่ขยายถึงแนวอาณาเขตระดับกว้างออกไปสู่ระดับภูมิภาค โดยแสดงให้เห็นถึงการครอบงำและการต่อต้านที่เกิดขึ้นในสภาวะโลกาภิวัตน์ เป็นผลให้สถานที่หมดความสำคัญลงและพื้นที่ (space) ทุน (capital) และศักยภาพในการเปลี่ยนรูปแบบความสัมพันธ์ของท้องถิ่นกับสถานที่ แรงงาน และชนบประเพณี เกิดพลังอำนาจอย่างมหาศาลเข้ามากระทำแต่ขาดความสมดุลจึงสร้างปัญหา “การสร้างความเป็นชายขอบแก่สถานที่” (marginalization of place) ซึ่งส่งผลอย่างกว้างขวางมากต่อความเข้าใจถึงวัฒนธรรม ธรรมชาติ และเศรษฐกิจ และเขาเองมีความคิดเห็นว่าถึงเวลาแล้วที่จะต้องทำให้สถานที่กลับมามีความสำคัญต่อชีวิตคนและเชื่อมต่อกับทั้งโลกกว้าง

สถานที่ คือ ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ของท้องถิ่นเฉพาะขนาด ขอบเขต มีความสัมพันธ์ในระดับชีวิตประจำวัน และทำให้อัตลักษณ์ถูกสร้างขึ้นอย่างไม่จำกัด ดังนั้น จึงต้องให้ความสนใจถึงการถกทอขึ้นมาของสถานที่ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และการพัฒนา (Escobar, 2008: 29-30) เขาเสนอว่าให้ดูที่ความต่อเนื่องที่ติดอยู่กับสถานที่ สร้างความเป็นเหตุเป็นผล โดยใช้สถานที่เป็นฐานในการก่อเกิดใน 6 แนวทาง คือ

1. การก่อตัวทางธรณีวิทยาและการก่อตัวทางด้านชีววิทยาเป็นกระบวนการที่มีประวัติศาสตร์ มีลักษณะเฉพาะของความหลากหลายทางชีวภาพ จากพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของธรณีวิทยาทำให้บริบทของการจัดระบบองค์การของตัวเอง (self-organization) ของสิ่งมีชีวิตและสิ่งที่ไม่ใช่ชีวิตเกิดขึ้นมามีลักษณะเฉพาะ
2. วิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ถูกสร้างขึ้นจากปฏิบัติการในชีวิตประจำวันของบริบทแปซิฟิก คือ คนดำ คนท้องถิ่น หรือคนพื้นเมืองดั้งเดิม จากช่วงระยะเวลาหลายร้อยปี พวกเขาตื่นตัว ปฏิบัติ การทำความรู้จักสังคมธรรมชาติ (socio-natural)

3. การสะสมทุนจากท้องถิ่นจนถึงระดับโลกเป็นกระบวนการที่มีประวัติศาสตร์ของการทำลายป่าฝนเขตร้อนจากทุน นิเวศน์วิทยาจึงมีความเกี่ยวข้องกับทุน ความเป็นสมัยใหม่ และรัฐ อย่างไม่สามารถแยกอธิบายออกจากกันได้ เพราะวัฒนธรรมที่มีรากฐานจากสถานที่ (place-base cultural)

4. วิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ได้ทำให้ขอบเขตของปริมณฑลพัฒนา มาสู่รัฐ (the state) โดยผ่านลักษณะเฉพาะของการพัฒนาและผ่านการสร้าง ภาพตัวแทนการอนุรักษ์ และยุทธศาสตร์ในช่วงต้นทศวรรษที่ 1980 ทำให้ colombian pacific เป็นตัวแทนให้แก่วาทกรรมการพัฒนา และเกิดการสร้าง เส้นเขตแดนใหม่ (reterritorialization) ให้แก่หมู่เกาะแปซิฟิกสมัยใหม่

5. ปฏิบัติการวัฒนธรรมการเมืองช่วงหลังทศวรรษที่ 1990 จากการ เคลื่อนไหวทางสังคมในกลุ่มชนพื้นเมืองและคนดำ ได้เข้ามาเล่นบทบาท สำคัญในการเป็นตัวแทนของการสร้างแนวอาณาเขตปริมณฑลของหมู่เกาะ แปซิฟิก และพัฒนามาเป็นอัตลักษณ์ในลักษณะ “ความสัมพันธในเชิง ชาติพันธุ์” (the ethnicization of identity) มีการเชื่อมต่อกันอย่างใกล้ชิด ทำให้เกิดแนวทางนิเวศวิทยาและการพัฒนาทางเลือกเกิดขึ้น (alternative development) และทำให้ PaCífico geográfico เป็นปริมณฑลแห่งกลุ่ม ชาติพันธุ์ และมีการเคลื่อนไหวของชาวอินเดียนแดงและคนดำ ทำให้มองเห็นถึง “วัฒนธรรมนิเวศน์และเศรษฐกิจ” โดยใช้ยุทธศาสตร์ชุมชนเป็นหลัก (Escobar, 2008: 31)

6. วาทกรรมและการปฏิบัติของศาสตร์และเทคโนโลยี ในพื้นที่ของ การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและความยั่งยืน (sustainability) จากช่วงทศวรรษที่ 1990 ความหลากหลายได้กลายมาเป็นวาทกรรมอันทรง พลังสำหรับการพัฒนาและประเด็นสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดการจัดระบบ เครือข่ายของสถานที่โอบล้อมปริมณฑลซึ่งมีความสำคัญและรวมถึง วัฒนธรรมศาสตร์และเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการสร้าง “ความหมาย ของความหลากหลายทางชีวภาพ” ที่เป็นแบบอย่าง เป็นกลยุทธ์ในการสร้าง

โลกสังคมนatural (socionatural)

จากข้อเสนอหลักการข้างต้นได้นำมาเป็นยุทธศาสตร์ คือ

1. ยุทธศาสตร์ที่ทำให้ทุกกลายเป็นทุนของท้องถิ่น และมีการเมืองของการเปลี่ยนการผลิตให้เป็นของท้องถิ่น แม้ว่า การขยายกลยุทธ์นี้จะไม่ได้มีพื้นฐานจากสถานที่และทำให้เกิดการสลายความเป็นท้องถิ่น (delocalization) แต่ให้มาสนใจที่สถานที่ ซึ่งเป็นปัญหาที่มาจากการแยกสถานที่จากพื้นที่ และการสลายเส้นแบ่งแยกแนวอาณาเขตและชีวิตนิเวศน์วิทยา

2. ยุทธศาสตร์ “ซับอัลเทิร์น” (subaltern) คือ การสร้างให้เป็นท้องถิ่น โดยชุมชน (localization from community) และปฏิบัติการเคลื่อนไหวทางสังคม ซึ่งมีอยู่สองประเภท คือ ยุทธศาสตร์การใช้สถานที่ที่เป็นรากฐานและวางไว้ติดกันกับแนวอาณาเขตและวัฒนธรรม และยุทธศาสตร์เครือข่ายที่ทำให้การเคลื่อนไหวทางสังคมทำงานได้ โดยใช้กฎหมาย การเมือง ื่อต่อฐานเบื้องล่าง คือซับอัลเทิร์น

แนวคิดยุทธศาสตร์การต่อสู้ของซับอัลเทิร์น คือ การสร้างสำนึกให้แก่อัตลักษณ์ จากประเด็นอัตลักษณ์คนพื้นเมือง (Indigenous Identity) คือ เงื่อนไขสำหรับการมีส่วนร่วมในการมีบทสนทนากับการเมืองโลก การอ้างอิงถึงอัตลักษณ์คนพื้นเมืองคือเสียงทางการเมืองของคนจำนวนมากที่ดำรงอยู่ชายขอบ (marginalized) และถูกกดขี่จากสมัยใหม่ ซึ่งพวกเขาแสดงออกถึงอัตลักษณ์ความเป็นพื้นเมืองผ่านเงื่อนไขของการเมืองเพื่อเรียกร้องสิทธิที่จะมีสิทธิ (right to have right) ดังนั้น อัตลักษณ์ของคนพื้นเมืองคือพลังของการสร้างพื้นที่ทางการเมืองแนวใหม่ เป็นทั้งยุทธศาสตร์และการสร้างแนวร่วมพันธมิตร เพื่อประกอบสร้างตัวกระทำทางการเมืองแนวใหม่สู่พื้นที่สาธารณะ ดังนั้น จึงทำให้อัตลักษณ์ชนพื้นเมืองพัฒนามาสู่อัตลักษณ์เชิงพหุและแปรเปลี่ยนวาทกรรมอัตลักษณ์ที่กำหนดให้ชนพื้นเมืองให้อยู่ในระดับล่างของสังคม ซึ่งมีที่มาจากกรัดกันและสร้างรูปแบบของความสัมพันธ์ของพวกเขาต่อรัฐและสังคม เงื่อนไขของการแสดงอัตลักษณ์ทางการเมืองของชนพื้นเมืองเป็นสิ่งที่มาทีหลัง และรวบรวมเอาวัฒนธรรมและ

ภาษามาเป็นส่วนประกอบสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์กับสมาชิกให้มีความเป็นกลุ่มก้อน แต่การต่อสู้ในเชิงการเมืองของอัตลักษณ์นั้นได้สร้างประเด็นอัตลักษณ์ในเชิงสารัตถะให้เกิดขึ้น และได้นำการต่อสู้ของคนพื้นเมืองมาสู่ข้อถกเถียงในทางทฤษฎีที่กว้างขวางและแหลมคมมากยิ่งขึ้น

Escobar เรียกร้องนักวิชาการโดยเฉพาะนักวิชาการหลังโครงสร้างนิยม ซึ่งวิจารณ์อัตลักษณ์เชิงสารัตถะให้หันกลับมาทำความเข้าใจใหม่โดยใช้กุญแจสำคัญ ก็คือการสร้างให้เกิดการทำงานต่อสู้ในกลุ่มซับอัลเทิร์นโดยใช้สภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ เป็นแหล่งสร้างอัตลักษณ์ ซึ่งต้องไม่เฉยเมยต่อประสบการณ์การต่อสู้ของซับอัลเทิร์นในประเด็นองค์ความรู้ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม และย้ายการเมืองของสถานที่ท้องถิ่นให้กลายเป็นกุญแจทำความเข้าใจบริบทโลกาภิวัตน์ใหม่ กล่าวคือ การต่อสู้ของซับอัลเทิร์นจะต้องใช้กลยุทธ์ การทำให้สถานที่ให้เป็นฐานการก่อเกิดปฏิบัติการข้ามถิ่นและข้ามชาติ โดยสร้างเครือข่ายโยงใยสถานที่-ฐานทั่วถึงทั้งโลก (Escobar, 2008: 18) และใช้ยุทธศาสตร์การทำให้คนดำกลายเป็นคนพื้นเมือง (subaltern strategies of localization) (Escobar, 2008: 52) ทำให้ความหลากหลายทางชีวภาพซึ่งเป็นต้นกำเนิดของแนวคิด “ตรรกะนิเวศน์วิทยาวัฒนธรรม” (Escobar, 2008: 59)

จากปัญหาคนดำถูกกวาดต้อนให้มาเป็นทาสแรงงานแก่เจ้าอาณานิคมทำให้คนดำอยู่อย่างกระจัดกระจาย การทำงานของนักกิจกรรมทางสังคมได้เข้ามาทำให้เกิดการรวมตัวขึ้นเป็นชุมชนโดยขยายอัตลักษณ์เพื่อให้คนดำมีจินตนาการร่วมกัน โดยที่อัตลักษณ์นั้นมาจากการนิยามจากพื้นที่ทางกายภาพ ระบบนิเวศน์ และชุมชนในจินตนาการ ให้มีความเป็นสังคมส่วนรวมขึ้น อัตลักษณ์ของคนดำจึงมีความผูกพันกับท้องถิ่นและเกิดการขยายแนวร่วมตัดข้ามไปสู่ท้องถิ่นอื่นๆทั่วโลกอีกด้วย

กลุ่มทางการเมืองเพื่อสิทธิของชนกลุ่มน้อย คนชายขอบที่ได้ขับเคลื่อนต่อสู้เพื่อสร้างสถานภาพ เช่น กลุ่มชาติพันธุ์คนผิวดำ คือ ชาติพันธุ์สัมพันธ์คนดำ (black ethnicity) ทำให้เกิดประเด็นใหม่ๆ เกิดขึ้น เช่น ชุมชน

คนดำโดยการนำชาติพันธุ์สัมพันธ์คนดำมาเป็นแหล่งสร้างอัตลักษณ์ และใช้การเมืองการเคลื่อนไหวทางสังคมรักษาอัตลักษณ์ (Escobar, 2008: 204)

ข้อเรียกร้องของ Escobar ก็คือ การทำความเข้าใจชุมชนคนดำซึ่งต่อสู้กับการถูกกดขี่ การใช้อัตลักษณ์ทำให้การสร้างความเป็นส่วนรวม ทำให้เกิดการเล่นกับบทบาทของตนและสร้างความเป็นไปได้ในการตีความจากสถานภาพที่ถูกกดขี่ให้ต่ำต้อยกว่ามีความเป็นไปได้ อัตลักษณ์คือส่วนหนึ่งที่ซบอัลเทิร์นพยายามมีอำนาจในการควบคุมตนเอง เขาขอให้เข้าใจว่า “ถึงแม้มันอาจจะมีความไม่ก้าวหน้าอยู่บ้างแต่มันออกมาจากความสัมพันธ์ที่พวกเขาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการต่อสู้ในเชิงยุทธศาสตร์เพื่อสร้างระเบียบกฎเกณฑ์ใหม่นั้นจะถูกรับรู้ในเชิงสร้างสรรค์ได้หรือไม่” (Escobar, 2008: 206-7) เมื่อนำมาประยุกต์ใช้กับประเด็นความสัมพันธ์ในเชิงชาติพันธุ์ ซึ่งมีพื้นฐานที่เป็นความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมกันของซบอัลเทิร์นกับชนชั้นอื่นที่สูงกว่า และเมื่อนำมาอัตลักษณ์ในเชิงชาติพันธุ์มาใช้ในการต่อสู้เพื่อสร้างความเท่าเทียมนั้นโดยส่วนใหญ่พ่ายแพ้ แต่อัตลักษณ์ในเชิงชาติพันธุ์มีพลังอำนาจที่สำคัญที่มาจากกรณี “ประสบการณ์ร่วม” และถูกขยายออกไปว่าเป็นสิ่งที่มียุโดยธรรมชาติ เป็นสาร์ตละ เป็นสิ่งที่ตกทอดมาจากบรรพบุรุษยาวนาน (primordial) (Escobar, 2008: 207) ดังนั้น การใช้อัตลักษณ์ทางการเมืองเพื่อปรับปรุงการเมืองคือขั้นต่ำที่สุดของการต่อสู้ซึ่งไม่ควรปฏิเสธข้อนี้ อัตลักษณ์จึงเป็นทั้งท้องถิ่นพื้นที่ (locus) และเป็นจุดเชื่อมโยงในเครือข่ายที่ทำให้เกิดการเล่นทางการเมืองออกไปสู่โครงสร้างทางการเมืองนั่นเอง (Escobar, 2008: 208) และสร้างสถานะให้แก่ผู้ถูกกดขี่

โดยส่วนตัวของผู้เขียนซึ่งต้องการวิจัยเกี่ยวกับซบอัลเทิร์นนั้น รู้สึกถึงความเป็นห่วงเป็นใยของ Escobar เป็นอย่างยิ่ง เขาเสนอออกมาจากข้อโต้แย้งที่มีต่อการใช้อัตลักษณ์มาเป็นยุทธศาสตร์ทางการเมือง การตอบโต้เพื่อสร้างสรรค์การต่อสู้ต่อไปนั้นไม่ถ่วงน้ำหนัก แต่ข้อเสนอของเขานั้นควรรับฟังเป็นอย่างยิ่ง

